

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З ВИКОРИСТАННЯМ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE

У статті розглядаються особливості впровадження технологій дистанційного навчання іноземних мов. Автори акцентують увагу на характерних рисах і видах технологій дистанційного навчання (мережних технологій, case-технологій, ТВ-технологій), впровадження яких у навчальний процес з використанням навчального середовища Moodle базується на комплексному їх використанню за принципами комунікативності, органічного поєднання, доцільності використання та взаємного доповнення, створення нових видів інтегрованих технологій навчання.

Ключові слова: технології дистанційного навчання іноземних мов, мережні технології дистанційного навчання, case-технології дистанційного навчання, навчальне середовище Moodle.

В статье рассматриваются особенности внедрения технологий дистанционного обучения иностранным языкам. Авторы акцентируют внимание на характерных чертах и видах технологий дистанционного обучения (сетевых технологий, case-технологий, ТВ-технологий), внедрение которых в учебный процесс с использованием учебной среды Moodle базируется на комплексном их использовании по принципам коммуникативности, органического сочетания, целесообразности использования и взаимного дополнения, создание новых видов интегрированных технологий обучения.

Ключевые слова: технологии дистанционного обучения иностранным языкам, сетевые технологии дистанционного обучения, case-технологии дистанционного обучения, учебная среда Moodle.

The article deals with the implementation of foreign languages distance learning technologies. The author focuses on the characteristic traits and types of technologies (network technologies, case-technologies, TV technologies). The implementation of such technologies in the learning process in the Moodle learning environment is based on the communication principles, on the principle of organic combination. This leads to the creation of new kinds of integrated learning technologies.

Keywords: distance learning technology, foreign languages, network technology, case-technology, Moodle learning environment.

Сучасні інноваційні технології навчання здатні забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації нарівні, а іноді і набагато ефективніше, ніж традиційні. Вони можуть не лише забезпечити активне залучення студентів у навчальний процес, але і дозволяють управляти цим процесом на відміну від більшості традиційних освітніх середовищ. Інтеграція звуку, руху, образу і тексту створює нове незвичайно багате за своїми можливостями освітнє середовище, з розвитком якого збільшиться і ступінь залучення студентів до процесу навчання. Насам-

перед це стосується технологій дистанційного навчання (ДН) іноземних мов.

Як відомо, провідним методичним принципом навчання іноземних мов, як відомо, є принцип комунікативності, що передбачає побудову процесу навчання іноземної мови як моделі процесу реальної комунікації (Ю.І.Пассов). Тому, технології ДН іноземних мов майбутніх фахівців ми будемо розглядати як цілісну систему організації їхньої іншомовної підготовки в будь-який час та в будь-якому місці, яка передбачає відповідно до цілей навчання найраціональніше засто-

сування відібраних за принципами комунікативності, доцільності впровадження та взаємного доповнення методів, прийомів і засобів навчання, а також організаційних форм та адміністрування навчальних процедур при можливості реалізації опосередкованого (на відстані) взаємозв'язку студента і викладача.

У цьому зв'язку можна виділити характерні риси технологій ДН іноземних мов, а саме: професійна-спрямованість – акцент на певні завдання майбутньої професійної діяльності студента; інтерактивність – „забезпечення вербального чи невербального навчального діалогу між людиною і комп'ютером, у результаті якого здійснюється обмін навчальними матеріалами та результатами його опрацювання” [2, с. 16]; гнучкість – організація професійної підготовки в зручний для майбутнього фахівця час, у зручному місці та темпі; мобільність – реалізація ефективного зворотного зв'язку між викладачем і студентом, студентом і електронним засобом навчання, що є головною вимогою успіху навчально-виховного процесу у вищій школі; модульність – можливість формування індивідуального навчального плану, що відповідає особистим потребам, з набору незалежних навчальних курсів, асинхронність – реалізація професійної підготовки студентів у зручний для кожного студента час і в зручному темпі; індивідуалізація – спрямованість на формування індивідуального стилю діяльності майбутнього фахівця; співробітництво і співтворчість – розвиток спільної інтерактивної діяльності педагогів і майбутніх фахівців у дискусіях, форумах, ділових та рольових іграх та ін.; масовість – доступність необмеженої кількості студентів до багатьох джерел навчальних та методичних даних (електронних бібліотек, баз даних, веб-сторінок, електронних навчальних матеріалів тощо), а також можливість спілкування студентів як між собою, так і з викладачем за допомогою мережних засобів комунікації; інтернаціональність – експорт та імпорт світових досягнень на ринку освітніх послуг; новий статус викладача – організація роботи викладача як координатора навчально-пізнавального процесу, консультанта, керівника навчальних проектів; позитивний вплив на студента, що

передбачає підвищення його творчого та інтелектуального потенціалу за рахунок самоорганізації, мотивації до навчання, використання сучасних інформаційних технологій, уміння самостійно приймати відповідальні рішення, економічна ефективність – поліпшення співвідношення досягнутого результату до витрат часу, грошей і інших ресурсів на його досягнення, за порівняннi з традиційними формами навчання.

До основних функцій технологій ДН іноземних мов можна віднести: організація самостійної позааудиторної роботи студентів; забезпечення майбутніх фахівців навчально-методичними матеріалами; формування та ведення каталогу інформаційних ресурсів з дисциплін; проведення автоматизованого тестування навчальних досягнень студентів (вхідного, поточного, модульного); забезпечення інтерактивного зв'язку студентів з викладачами та студентів між собою; забезпечення всіх студентів доступу до інформаційних ресурсів мережі Інтернет для виконання навчальних завдань; надання максимально повної інформації про порядок та режими навчання; забезпечення формування документів та ін.

Серед технологій ДН іноземних мов, що впроваджуються у процес навчання іноземних мов, виділяють мережні технології, case-технології та ТВ-технології навчання.

Мережні технології навчання забезпечують студентів навчально-методичними матеріалами та інтерактивним взаємозв'язком з використанням мережних засобів комунікації. Серед таких технологій, які широко використовуються в процесі навчання іноземних мов, можна виділити Інтернет-технології, веб-технології, поштові технології, мобільні технології, які базуються на технічних засобах локальних і глобальних мереж, зокрема мережі Інтернет.

Інтернет-технології. Основою реалізації Інтернет-технологій у навчанні іноземних мов є мережні засоби зв'язку всесвітньої павутини, яка як джерело інформації, надає великі можливості для організації пошуку різноманітної інформації тощо.

Веб-технології. Серед різноманіття способів класифікації технологій Веб 2.0 най-

простішою є, користувацька класифікація за способом використання: мережні щоденники, робочі записки, щоденники спільноти Живого Журналу з використанням блогів; сервіси колективного зберігання закладок, наприклад, посилання на веб-сторінки, що зацікавили; соціальні пошукові системи (google та ін.); колективне редагування гіпертекстів (ВікіВікі, HTML-теги); соціальні фотосервіси, призначені для зберігання й подальшого особистого чи спільного використання медіафайлів – фотографій, схем, малюнків (наприклад, сервіс флікр – <http://flickr.com>); мережеві карти знань (mind map) – спосіб зображення процесу спільного системного мислення за допомогою схем (наприклад, сервіс Bubbl.us); спільне збереження медіаматеріалів – презентацій, відеозаписів, навчальних фільмів, віртуальних ігор (наприклад, соціальний сервіс Youtube); географічні сервіси – мобільні пристрої, наприклад, кишенькові комп'ютери та перекладачі, GPS-навігатори, мобільні телефони, відеокamera, цифрові фотоапарати тощо; спільне редагування документів, електронних таблиць, наприклад офісні додатки Google.

Основна риса технології Веб 2.0 – це саме сервіси веб-зв'язку. Це звичайно, всесвітня павутина WWW (World Wide Web), електронна пошта (E-mail), списки розсилання (Mailing list), групи новин або телеконференції (Usenet), передача файлів FTP (File Transfer Protocol), пошук файлів (Archie, WAIS), розмови в мережі (Internet Relay Chat), IP-телефонія.

Технології Веб 2.0 відкривають перед майбутніми фахівцями такі можливості: використання з навчальною метою відкритих, безкоштовних і вільних електронних ресурсів – навчальних комп'ютерних програм, інструментальних тестових систем, електронних підручників, мовних ігор, зображень і звукових файлів; самостійне створення мережного контенту – текстів, малюнків, фотографій, аудіо- та відеофрагментів; участь у нових формах навчально-пізнавальної діяльності, пов'язані як з пошуком у мережі іншомовної інформації, так і зі створенням та редагуванням власних текстів, фотографій, аудіозаписів, відеофрагментів тощо; участь у

професійних наукових спільнотах, що розширює не лише розумові здібності, а й поле спільної діяльності й співробітництва з іншими людьми в полікультурному освітньому середовищі.

Поштові технології. Історично перший і найпоширеніший вид роботи в телекомунікаційних мережах – міжперсональний обмін повідомленнями, відомий під назвою „електронної пошти” (E-mail). Як і при звичному поштовому зв'язку, електронною поштою відбувається обмін повідомленнями, але не на папері, а у вигляді файлів (текстових, графічних, звукових та ін.). Електронна пошта економічно і технологічно є найефективніший засіб поштової технології, який може бути використаний у процесі навчання іноземних мов для доставки змістовної частини навчальних дисциплін і забезпечення зворотного зв'язку студента з викладачем. У той же самий час вона має обмежений педагогічний ефект через неможливість реалізації „діалогу” між викладачем і студентами, прийнятого в традиційній формі навчання.

Мобільні технології. Такі технології використовують мобільне апаратне (мультимедійні телефони, камерофони, плеєрофони, смартфони, комунікатори) та програмне забезпечення в якості засобу навчання з метою отримання, збереження, опрацювання та відтворення аудіо-, відео-, текстових, графічних даних в умовах оперативної комунікації з глобальними та локальними ресурсами.

Case-технології (кейс-технології) навчання – це технології, що реалізуються за допомогою спеціального структурованого набору електронних навчально-методичних матеріалів („кейса”, „портфеля”, „навчально-методичного комплекту”), що надсилаються студентам для самостійного опрацювання. Електронні навчально-методичні матеріали можуть розміщуватися в мережі Інтернет або на магнітних носіях інформації. Вони мають відрізнятися повнотою та цілісністю, бути спрямовані на досягнення мети навчання іноземних мов у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців.

Інтеграція мережних та кейс-технологій за принципом взаємного доповнення, тобто розміщення в мережі Інтернет „електро-

ного кейсу”, може забезпечити організацію управління їхньою самостійною навчально-пізнавальною діяльністю в позааудиторних умовах як з боку викладача, так і електронного засобу навчання.

ТВ-технології навчання – це технології, що передбачають використання в навчальному процесі телевізійних лекцій з організацією консультацій викладачів по телефону або в мережі Інтернет. За допомогою ТВ-технології навчально-методичний матеріал транспортується через супутникові системи чи системи телебачення. ТВ-технологія надає можливість колективного чи індивідуального перегляду і прослуховування відеолекцій, ознайомлення з відеоматеріалами з певної тематики.

Як відомо, організація технологій дистанційного навчання на сьогодні базується на навчальних середовищах (платформах), іноді їх називають також системами ДН. Вони порівняно прості в користуванні і значно легше викладачам роботу зі створення дистанційних курсів (ДК), електронних підручників тощо навіть, якщо вони не мають глибоких знань програмування. Серед найпопулярніших із них можна вирізнити систему Moodle. Ця система є з відкритим кодом (Open Source), тобто вона розповсюджуються безкоштовно та дозволяється редагувати й змінювати програмний код відповідно до потреб.

Нагадаємо, що акронім Moodle [1] розшифровується як модульне об’єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище. Поняття модульності тут відображає будову його програмного забезпечення, що складається з набору модулів, кожний з яких реалізує певні функції цього середовища. Це дає змогу адміністратору Moodle обрати і встановлювати на своєму сайті ті модулі, які найповніше відповідають потребам його користувачів. З офіційного сайту Moodle за адресою <http://download.moodle.org/> можна завантажити базову конфігурацію системи, що містить стандартний набір модулів, створених основним колективом розробників Moodle. Крім того за адресою <http://moodle.org/mod/data/view.php?id=6009> можна знайти ще близько 800 модулів різного призначен-

ня, створених користувачами Moodle з усього світу. Якщо і серед них не знайшлося потрібних вам функцій, то, вмюючи програмувати, ви можете внести необхідні зміни до програмного коду найбільш близького за функціями модуля, а може й створити свій власний та поділитися цією розробкою зі світовою спільнотою користувачів Moodle. Таким чином, модульна будова Moodle дозволяє нам вдало поєднувати використання розробок інших авторів зі своїми власними. Справді, немає жодного сенсу намагатися побудувати з нуля власну подібну до Moodle систему. Набагато продуктивніше максимально використовувати все зроблене і випробуване іншими, те, що постійно розвивається і оновлюється зусиллями світової спільноти користувачів Moodle, але при цьому ми зовсім не позбавляємось можливості вносити власний посильний вклад у цей її розвиток, створюючи свої модулі.

Звісно, систему Moodle можна використовувати для реалізації традиційних підходів до навчання іноземних мов, коли студентам спочатку пропонуються матеріали, які треба прочитати і засвоїти, потім різні вправи для закріплення вивченого, а у кінці тести – для оцінювання рівня набутих ними знань.

Такий підхід можливий, але він не дозволяє повною мірою скористатися перевагами, тих нових підходів до організації навчального процесу, на використання яких орієнтована система Moodle.

Практика засвідчує, що набагато кращі результати дає використання підходів, заснованих на філософії навчання, які сам розробник Moodle Martin Dougiamas сформулював у таких чотирьох ключових поняттях [3].

1. Конструктивізм. З точки зору філософії конструктивізму нові знання здобуваються шляхом взаємодії людини з оточуючим середовищем, у процесі якого все, що вона чує бачить, відчуває співставляється нею з тими знаннями, якими вона володіла до цього. Нові знання закріплюються, якщо людина може їх успішно застосовувати, інтерпретувати у більш широкому контексті. Отже людині недостатньо просто вміти запам’ятовувати і відтворювати інформацію. Найголовніше – це вміння її інтерпретувати та застосовувати

у своїй практичній діяльності. Це не означає, що неможливо нічому навчитися просто, читаючи книгу чи слухаючи лекцію, однак найкращий спосіб учитися – це застосовувати свої знання на практиці. Ще Конфуцій казав: «Розкажи мені. І я почую. Покажи мені. І я побачу. Дозволь спробувати зробити. І я навчуся».

2. Конструкціонізм. С точки зору конструкціонізму, навчання є найефективнішим, якщо воно здійснюється через створення учнями того, що сприяє навчанню інших. Це може бути будь-що, від підготовки усної доповіді чи розміщення власної інформації в мережі Інтернеті до створення складніших артефактів навчального призначення. Наприклад, учень може прочитати певний текст декілька раз, але не запам'ятати його. Однак, якщо він підготує доповідь з метою донести ці знання до інших учнів, то сам він засвоїть цей матеріал назавжди. Саме тому є сенс у конспектуванні лекції навіть у випадку, якщо читати цей конспект не доведеться.

3. Соціальний конструктивізм. Соціальний конструктивізм поширює попередні ідеї на соціальні групи, де члени однієї групи, співпрацюючи між собою, створюють такі ж об'єкти для інших груп, утворюючи разом культуру їх спільного використання. Якщо зануритися у цю культуру спільних об'єктів, ми знатимемо як бути її частиною на всіх рівнях. Простим прикладом такої ідеї може бути звичайна чашка – це об'єкт, який може мати дуже багато різних застосувань, однак у самій його формі вже відображені певні знання про властивості рідини. Складнішим прикладом є ДК. У його «формі», тобто у наборі програмних інструментів, що входять до його складу, звісно вже певним чином відображено те, як він функціонує, але уявлення поведінку кожного члена у цій групі дають діяльності і контент, що створюється групою.

4. Пов'язані і окремі. Цю ідею краще розглядати на прикладі мотивації індивідів у рамках дискусії. Поведінка «окремого» полягає в тому, щоб залишатися об'єктивним, близьким до фактів і захищати власну думку за допомогою логіки, та знаходячи слабкі місця у аргументації опонентів. Поведінка «пов'язаного» полягає у емпатичному підхо-

ді, що приймає суб'єктивність, намагаючись слухати і задавати питання, щоб зрозуміти точку зору іншого. Конструктивна поведінка – це поведінка того, хто намагається поєднати обидва ці підходи і здатного обрати серед них найвідповіднішу для кожної конкретної ситуації.

Взагалі у співтоваристві тих, хто навчається, здорова пропорція поведінки пов'язаних є дуже потужним стимулом до навчання не тільки тому, що він зближує людей, а й тому що до спонукає до глибших роздумів і аналізу власних переконань. Тому інтеграція таких педагогічних технологій як технології навчання у співробітництві, кооперативного навчання, проектного навчання, проблемного навчання з мережними технологіями дистанційного навчання за принципами комунікативності та взаємного доповнення є доцільним для навчання іноземних мов в умовах вищої школи.

Навчальне середовище Moodle проектувалася відповідно до реалізації методів спільної діяльності студентів інтерактивного навчання, формування рефлексивних умінь самонавчання та самоконтролю. Простий і ефективний інтерфейс не вимагає спеціальних навичок щодо розробки ДК, які можуть бути поділені на категорії. За їх назвами може проводитися пошук, що дає можливість створення великої їх кількості. Значна увага приділена безпеці інформації в ДК, – встановленні паролів, обробці форм даних, зберіганню інформації тощо. Інтерфейс системи має переклади на 70 іноземних мов.

Навчальне середовище Moodle має засоби управління, самонавчання, комунікації та оцінювання навчальних досягнень тих, хто навчається.

Засоби управління можуть призначати користувачеві роль адміністратора, розробника електронних засобів навчання або користувача. Найчастіше під час створення ДК вирізняють: режим адміністратора, в якому проходить інсталяція та встановлення параметрів ДК; режим викладача, в якому здійснюється редагування та доповнення ДК новим навчально-методичним матеріалом; режим студента, в якому студенти працюють з ним.

Засоби оцінювання навчальних досягнень забезпечують збирання поточної та результативної інформації про навчальну діяльність студента в середовищі ДК. До засобів оцінювання можна віднести анкети, завдання і опитування. Засіб анкети може бути корисним під час оцінювання та стимулювання навчання студентів з ДК. Засіб завдання дозволяє викладачу ставити запитання, що вимагає від студентів підготувати відповідь в електронному вигляді та завантажити її на сервер з метою одержання оцінки викладача. Використовуючи засіб опитування можна проводити голосування серед студентів, експрес-опитування чи знайти спільну думку в процесі виконання проектної діяльності.

Засоби самонавчання є базою для здійснення студентами самоконтролю та самокорекції своїх навчальних досягнень. У навчальному середовищі Moodle до них можна віднести тести, урок (лекція), пояснення, глосарій.

Засіб тести дозволяє викладачу створити набір тестових завдань. Тестові завдання можуть бути таких видів:

1) запитання в закритій формі (множинний вибір) – студенти вибирають відповідь на запитання з декількох варіантів відповідей, причому запитання можуть передбачати один або декілька правильних відповідей;

2) альтернативний – студенти вибирають між „правильно” і „не правильно”;

3) коротка відповідь – студенти відповідають словом або короткою фразою, причому може існувати декілька правильних відповідей, кожна з яких оцінюється різною кількістю балів;

4) числовий – студенти друкують відповідь у числовій формі;

5) відповідність – студентам надається список завдань і список відповідей, після чого їм необхідно вибрати правильну відповідь для кожного завдання і поставити номер завдання проти правильної відповіді;

6) текст – студентам потрібно лише надрукувати текст, наприклад, написати письмову відповідь на запитання та ін.

Усі запитання зберігаються в базі даних і можуть бути згодом використані знову в цьому ж ДК (або в інших).

Засіб урок (лекція) – дозволяє подати навчальний матеріал у цікавій та гнучкій формі. Він складається з набору сторінок. Кожна сторінка закінчується запитаннями для студентів. Відповідь студента дозволяє йому перейти на наступну чи попередню сторінку. Це дає змогу створювати лекції, які подають студенту навчальний матеріал залежно від його відповідей, тобто таку систему, що адаптується до навчальних досягнень студента і має нелінійну структуру.

Засіб пояснення дозволяє розміщувати текст і графіку на головній сторінці ДК. За допомогою такого засобу можна дати пояснення до будь-якої теми чи завдання на тиждень.

Засіб глосарію дозволяє створити основний словник понять, які використовуються програмою, а також словник основних термінів. Він додає в ДК гнучкий шлях щодо представлення дефініцій з використанням гіперпосилань, наприклад, на форум, де в дискусії було дано визначення терміна.

Засоби комунікації призначені для організації комунікативних взаємодій ДК із суб'єктами навчання. Процес навчання при цьому не носить пасивний характер, а навпаки стає діяльнісним та комунікативним. Майбутній фахівець залучається до активної комунікативної діяльності, у процесі якої одержує від викладача консультації, допомогу, пояснення тощо, а від колег-студентів – спільне середовище вирішення проблемних завдань.

Основними засобами, що дозволяють суб'єктам навчання спілкуватися між собою, є такі: форум (спільний для всіх тих, хто навчається, на головній сторінці платформи, а також різні приватні форуми); електронна пошта; обмін вкладеними файлами з викладачем (у середині кожного ДК); чат (chat); обмін особистими повідомленнями. Навчальне середовище Moodle дозволяє реалізувати всі основні механізми спілкування: перцептивний (відповідальний за сприйняття); інтерактивний (відповідальний за організацію взаємодії); комунікативний (відповідальний за обмін інформацією).

Отже, процес навчання з використанням ДК, створеного у навчальному середо-

вищі Moodle, має низку переваг, що дозволяють реалізувати основні дидактичні принципи: інтерактивності, індивідуалізації, адаптованості, інтегративності, наочності, динамічності і багатоваріантності доступу до навчальної інформації, оцінювання навчальних досягнень студентів, оперативності зворотного зв'язку.

Як відомо, нові підходи до навчання змінюють його парадигму, де викладач виступає вже не як єдине джерело знань, а як організатор і координатор колективної навчальної діяльності студентів, де кожний з них час від часу може виступати і як учень, і як учитель.

Наприклад, викладач іноземних мов може створити у системі Moodle Базу даних або ресурси типу Нотатка, HTML-сторінка, Посилання на файл або сайт і надати обраним студентам право їх редагувати, поставивши перед ними завдання висвітлити в них певні навчальні теми. Враховуючи, що в мережі Інтернет не бракує інформації з будь-якого питання будь-якою мовою, таке завдання не викличе у студентів великих труднощів, зате воно допоможе викладачу відшукати способи вивчення цих тем у найцікавішому для студентів контексті, а самі студенти під час створення цих ресурсів будуть вимушені переглянути значні обсяги інформації іноземною мовою та відібрати з поміж них найцікавіший і вдалий матеріал для вивчення певної теми, проявивши при цьому власну індивідуальність, творчий підхід, що без сумніву буде корисним не лише з точки зору вивчення мови, а й з точки зору практичного використання сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) навчання, зокрема системи Moodle.

Після створення цих ресурсів, викладач іноземних мов може їх оцінити й, можливо, відкоригувати, а потім ініціювати їх використання у навчальному процесі.

Щоб закріпити викладений у Інтернет-ресурсах навчально-методичний матеріал, студенти мають скористатися ним на практиці. Це може бути реалізовано, зокрема, за допомогою письмового або усного обговорення. Для письмового обговорення можна використати такі діяльності Moodle, як форуми і чати, а для усного (якщо воно відбувається

не очно, а дистанційно) – різні засоби відеоконференцій. Крім форуму і чату, що входять до базового набору модулів Moodle, можуть використовуватися форуми і чати сторонніх розробників, включно з тими, що інтегрують інші чати у середовище Moodle: Forum Block, *My Forum Video Recorder, Active Forums, ForumNG, HSU Forum Enhancements, Hyper Forum, Structured Forum, Banckle Live Chat, gmail like chat, 123flashchat module, Ianitsky Chat. Як засоби відеоконференцій можуть використовуватися програмні засоби Open Source такі як OpenMeeting чи BigBlueButton, що орієнтовані на використання власних серверів, або засоби типу Skype, що використовують зовнішні сервери. У цьому ряду слід окремо виділити такий засіб проведення відеочатів, як Google Plus (G+), що зовсім недавно був включений до складу сервісів Google Apps, котрі, як відомо, навчальні заклади мають змогу використовувати безкоштовно.

Незалежно від того, які засоби застосовуються для організації форуму, чату чи очного спілкування, завдання викладача полягає в тому, щоб обрати таку тему, яку студентам було б справді цікаво і корисно обговорювати. Для цього можна, наприклад, запропонувати студентам змагання у формі дискусії, у якій вони відстоюватимуть протилежні точки зору. При цьому викладач має оцінювати не лише мовну складову, а й загальну активність студентів.

Важливою складовою вивчення іноземних мов є формування у майбутніх фахівців іншомовної лексичної компетентності. Сучасні комп'ютерні засоби значно полегшують цей процес, бо тепер студент не витрачає на переклад невідомого слова скільки часу, стільки це потребувало раніше, коли кожне слово необхідно було шукати у словнику. Система Moodle дозволяє використати для цього такий інструмент, як Глосарій. У Moodle глосарії використовуються для тлумачення термінів. Якщо термін описаний у глосарії, то його використання в будь-якому місці сайту автоматично створює посилання на його тлумачення, для візуалізації якого студенту достатньо лише клацнути по ньому мишкою. Глосарії можна використовувати також і для перекладу. Особливо цінним є те, що право ство-

рювати статті глосарію можна надати студентам. Відповідно до описаних вище принципів конструкціонізму, студенти, котрі пишуть ці статті, і самі краще засвоюють нову лексику, і допомагають у цьому іншим студентам. При цьому викладачам надається зручний інструментарій, щоб перевіряти, коригувати і оцінювати цю діяльність студентів, а там де треба (наприклад у тестах) позбавляти студентів можливостей користуватися підказками глосаріїв.

Крім стандартного глосарію дані функції можуть реалізуватися спеціальним модулем, що Pop up Dictionary. Також є блоки, призначені для того, щоб зробити більш зручним використання зовнішніх словників Access Translator Google, Google Text Translate, Translate Block тощо.

Звісно, Moodle не нав'язує вам саме такий стиль викладання, але саме для такого стилю поведінки він забезпечує найкращу основу. У майбутньому, по мірі стабілізації технічної інфраструктури Moodle, покращення пе-

дагогічної підтримки стане головним напрямом його розвитку.

Розглянуті у статті приклади показують наскільки великим є набір інструментів, які надає викладачеві іноземних мов навчальне середовище Moodle. Її ефективне використання потребує підвищення компетентностей викладачів у сфері використання ІКТ та перегляду принципів організації навчального процесу.

Література

1. Офіційний сайт Moodle. Електронний [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.org/>
2. Машбиц Е.И., Андриевская В.Б., Комиссарова Е.Ю. Диалог в обучающей системе. – К.: Вища школа, 1989. – 184 с.
3. Філософія використання Moodle. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docs.moodle.org/20/en/Philosophy>

Стаття надійшла до редакції 20.11.2011